

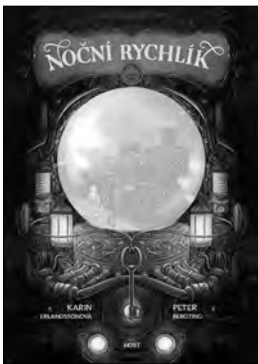
VLAK TOUHY A LÁSKY

Kdybyste vzali do ruky výtisk dětského steampunku *Noční rychlík* od Karin Erlandssonové a přiložili si ho k uchu jako mušli, zašeptal by: Vánoce. Advent je prastaré období hledání a čekání, zá- zraků a sblížení, kdy bychom měli mít čas jeden na druhého. Vlaky vstoupily do obecné mytologie poměrně nedávno, ale vytvořily si nimbus dálek, dobro- družství a tajemna, které s vánočním ča- sem krásně rezonuje.

Malá Danja přijela s rodiči na svátky k babičce, co bydlí sama u vyřazené trati v domku vedle nepoužívaného nádraží. Super místo na hry! Dědeček býval před- nostou stanice, ale už umřel. S babičkou se dalo báječně povídat a skvěle vařila, jenže teď si ani nevzpomíná na recepty, je celá popletená, vnučku nepoznává a moc ji trápí jakýsi ztracený klíč. Ke všemu najednou zmizí...

Jedině Danja uslyší v noci houkání a pískání. Přijíždí Noční expres, podivu- hodný vlak provozovaný společností Chronometr. Strojvůdce určuje vůni v soupravě pro celý den podle vaší ná- lady: letní louka, borůvkový koláč, klo- básky... Každá z vlakových stanic na kouzelné trati má specifický charakter – hemží se zvířaty, dorty, zábavními atrakcemi, přelévají se písečné duny nebo hraje orchestr. Je jich dvacet čtyři, poslední dvě mimo provoz a uzavřené, dokud se nenajde klíč potřebný k do- končení jejich mechaniky.

Průvodčí Ulf vysvětlí holčičce, že lidé, kteří už nejsou sami sebou, se mohou vydat na jednu ze sta- nic a vrátit se do doby nebo stavu, v němž se dříve cítili lépe. Protože však není trať dokončena, ne- mohou se po- hřešování vrátit domů, jsou vydáni na milost a nemilost rozmarům času. Ale vlak může svézt i jejich blízké, kteří zbloudilce naopak hledají. Danjini racio- nální rodiče nemíní té bláznivě věřit, dcerka tedy nastoupí do expresu sama. Na palubě vlaku potkává Konráda, chlapce, který pátrá po nezvěstném tá- tovi. Děti čeká záhadný zloděj, hudební skřínka, časové pasti, neviditelnost a všelicos dalšího, fantastické prostředí a vzrušující osobnosti.

Noční expres je stroj putující časem a prostorem, napříč nimi spojuje lidi. Na stanicích se potkávají Stopaři a Ztracení. Aby se zmizelé osoby snáze našly, měly by mít u sebe staré a předtím důležité předměty – pár pantoflí, oblíbenou knihu, vánoční cetku, kravatu, které při- pomínají ztraceným, kým kdysi byli, než je postihla demence, deprese či po- ranění mozku. Na chvíli je vše zase jako obvykle, než je čas vytrhne a odnese úplně jinam a do jindy, na jiné nádraží. Autorka se zabývá naléhavým tématem ztráty paměti a duševních onemocnění: můžeme si navzájem vyjít vstříc, třebaže je obtížné překonat překážky a pohybu- jeme se v krajině, která nemá jasné opěrné body. Otevírá možnosti k úvahám a rozhovorům o lidech, kteří se změnili, kteří už nejsou sami sebou. Neobyčejně plasticky píše o světě plném vřelosti a péče, ale také smutku a ztrát. Je důle- žité věřit, že existuje cesta k setkání a ná- vratu v čase, byť sebekrátkšímu.

Noční expres je dojemný, kouzelný a na- pínavý příběh s mnoha vzrušujícími de- taily a překvapivými zvraty. Je určen dětem od sedmi let (mladším lze předčí- tat, dospělě očaruje) a člení se na dvacet čtyři kapitol, každá – čistě teoreticky - na jeden předvánoční den. Knížku půso- bivě doplňují expresivní ilustrace zkuš- eného umělce Petera Bergtinga, s jeho komiksovým stylem a tichým humorem.

Karin Erlandssonová: Noční rychlík. Překlad Jan-Marek Šík. Obálka a ilu- strace Peter Bergting. Brno; Host, 2022. 221 s., 449,- Kč.

*Hodnocení: ******

Františka Vrbenská

ČIŇ ČERTU DOBŘE...

Pokud máte dojem, že peklo existuje, pak máte patrně pravdu. Alespoň se vás o tom snaží přesvědčit Roman Bureš v knize *Vítejte v Pekle*. Peklo klasické, řekněme až gotické, peklo pokrokové, fungující nejspíš v jiné dimenzi, peklo budoucnosti, peklo minulosti, peklo jako souhrn všech časů na jednom místě, nebo prostě pochopení, že peklo jsou ti druzí. Peklo má totiž tolik podob, kolik lidí o něm přemýšlí. A protože toho o pekle napsal Roman Bureš opravdu hodně, dá se předpokládat, že ví, o čem opravdu je.

Sbírka povídek *Vítejte v Pekle* to jen potvrzuje. Celkem čtrnáct povídek je průřezem autorovy povídkové tvorby od naivních začátků až po poutavou sou- časnost. V knize nechybí krátké příběhy